

Přepis rozhovoru

KP: Nezaměstnanej já jsem myslím byl už třikrát.

V: Třikrát už jsi byl nezaměstnaný?

KP: Po škole jsem hned nastoupil. To jo. Tam jsem byl čtyři měsíce a ke konci roku se to rozpadlo. Prostě normálně jsme dělali, tam bylo asi deset lidí. Přišel prostě chlap z Prahy, kterej tu firmu nějak tak vlastnil, nechal si nás nastoupit a takhle nám rozdal ty papíry prostě a odjel. (smích) To bylo fakt dobrý. Pak jsem byl necelý dva měsíce. Pak jsem rok pracoval. Pak jsem byl ... čtyři měsíce. Pak jsem našel práci. Tam jsem byl jenom dva měsíce, protože to vůbec nenaplnilo moje očekávání. V té práci jsem zjistil, že chcu pro ně pracovat jako externě, jako na živnosták, takže jsem tam vydržel dva měsíce a teďka pro ně dělám, teda ne jen pro ně, ale hlavně pro ně, na živnosták. Takže fakt třikrát jsem bylo jako přihlášený na pracáku.

V: A co přesně teď děláš? Ty máš VUT?

KP: Já mám VUT informatiku. Ale to byl jako špatnej krok, měl jsem jít rači na strojárnu, protože. Prostě ty počítače to je tak strašně dynamickej obor, že tam jak se tomu nevěnuješ celou svou osobou, prostě ti ujede vlak. A navíc tam fakt na škole, tam byli prostě kluci, já jsem si myslel, že jsem dobrej v počítačích, ale já jsem viděl ty borce. To byli géniové. Takže to jsem jako nestíhal, navíc mě to tak nějak přestalo bavit.. prostě. No a vždycky mě bavilo v dílničce dělat, nejdřív jsem dělal autíčka a vyráběl svoje kolo, takže jsem toho využil a ta firma právě, pro kterou jsem dělal ty dva měsíce, tak jsem zjistil že, oni potřebujou různý mechanický věci vyrábět. A já na to mám doma vybavení, tak jsem pro ně začal dělat. Až jsem se utrl jako na živnostník. Takže vlastně teďka dělám doslova je to mechanické zařízení pro kamerové systémy. Takže já nevím, ta kamera, tam je nějaká elektronika vevnitř, ale kolem je spousta mechanických věcí, nějaký kryty, držáky, nastavení, motorky různý. Takže tohlensto dělám. A přitom jako rozjíždíme s kámošem výrobu horských kol.

V: Horských kol?

KP: No spíš takových sjezdových a skákacích různých. Zatím samozřejmě je to spíš takový, že děláme sem tam něco pro kámoše. A tak, ale ... už jako i první věci se prodali oficiálně v obchodě. Takže tak.

V: Co se ti první vybaví, když se řekne nezaměstnaný? Pocit když jsi byl nezaměstnaný, nebo co si vybavíš pod tím, když někdo řekne nezaměstnanost. Jaká zkušenost, nebo pocit?

KP: Nejsilnější pocit tam byl zbytečnost. Nebo tak nějak. Jseš prostě doma, všichni jsou v práci, přijdou z práce, ty vidíš jak jsou sedřený, potom vidíš i ty výplatní pásky. Navíc když žiju ještě u našich, tak oni mě vyloženě živili. Já jsem jim třeba dával domů, já dávám domů pět tisíc měsíčně, což je docela dost.

V: To jo.

KP: ale jako když jsem měl tu podporu, tak jsem na to kolikrát ani neměl, abych jim dal celejch pět tisíc. Takže jsem vyloženě viděl, že mě živijou. A tohlensto mě bylo nejprotivnější. Navíc u nás doma, od malička jsme byli vychovávaní v tom, jako dělejte si co chcete, ale hlavně se neflákejte. Flákat se je to nejhorší co může být. Teď já jsem vlastně byl ten flákač. A ještě do toho přicházelo to, že oba moji rodičové hned po revoluci si je nový s.r.o. přetáhli k sobě a od té doby tam ty rodiče jsou, víceméně bez problémů. Takže oni v podstatě nikdy nebyli nezaměstnaný. Před revolucí to nešlo a po revoluci prostě měli to štěstí, že měli práci a držíjou se tam. Takže oni neustále měli pocit, že já nesháním práci dostatečně intenzivně. Takže pořad- a kdes byl dneska? Na kolika pohovorech si byl? Já říkám, dneska jsem byl na jednom. A kdy deš na další. Na kolik pohovorů půjdeš zítra. Já

říkám na další půjdu až za týden. No tak, musíš někde lítat. Musíš prostě něco shánět. Jenže nejhorší je, že takovej ten počáteční elán, že budeš prostě shánět práci. To ti vydrží první tři dny. Jakmile tě vykopnou z prvních třech firem. Nebo vykopnou, řeknou ti, hm, tady teď nikoho nesháníme. Nejhorší je, že zjistíš, že nevíš co máš udělat pro to, abys našla práci. Nejdřív tak koupíš si noviny, projdeš inzeráty, z těch inzerátů, třeba vylučovací metodou vybereš dva a tam pošleš životopis a teď se několik dní nic neděje. Další takový trošku inteligentní noviny vyjdou za týden. Tak zkusíš jiný noviny a tam třeba zase všechny inzeráty, u všech inzerátů jsou stejný telefonní čísla, který vedou na nějakou agenturu a ta agentura, podle mé zkušenosti, funguje jako sběrna životopisů. Oni si vezmou tvůj životopis a pak řeknou až pro vás budeme něco mít, tak mi vám zavoláme. Protože oni pořád zdůrazňují, že oni nefungují jako zprostředkovatelské agentury, ale jako poradenské agentury. Protože oni na základě toho co uvedu v životopise, tak na základě toho oni se snaží mě najít nějakou práci. Jenže když je člověk po škole, nemá praxi, nebyl třeba jenom v jedné firmě zaměstnaný, nepracoval, natož v nějaké vedoucí pozici, to vůbec ne. Tak oni se tady pro ty lidi moc z té agentury nepřetrhnou. Takže já jsem ty agentury úplně přestal využívat a v podstatě jsem práci sháněl téměř výhradně přes inzeráty v MF DNES.

V: Internet nebo takový věci to moc né?

KP: Na internetu, to mě připadlo 90% nabídek že bylo do Prahy. Na tom internetu je totiž problém, najít server kde by to bylo členěný jako podle lokalit, třeba vyloženě, jako Brno. Já jsem věděl, že nechci nikam dojíždět. Já bych mohl dojíždět třeba do Blanska, i když by se mě nechtělo. Ale abych jako se třeba za práci přestěhoval, třeba do Prahy, to jsem si nedovedl představit. Protože... Tak třeba konkrétně kdybych měl pracovat v Praze, tak to znamená najít si tam byt, drahej byt, platit ho. Jako v Praze by se vydělávalo velký peníze sice, ale taky velký peníze by šly do bytu. A co třeba... já bych nechtěl do většího města než je Brno. Spíš ráči jsem se přestěhoval na tu vesnici. Protože já jako nemám rád takovej ten šrumec. Aji trošku mě vadí ta kosmopolitnost. Prostě Praha ne. Navíc já jsem ještě v tu domu nebyl vůbec připravenej na to, že bych mohl bydlet samostatně. Teďka už se na to dívám jinak, ale tehda mě prostě bylo doma dobře. S našima vycházím a doma mám všechno co potřebuju. Dílnu. Teďkom když se přestěhuju, potřebuju spoustu vlastních věcí, počítač potřebuješ, já nevím, kuchyňský vybavení, televizu, nějakou muziku, nebo základní věci. Já jsem nic neměl. Takže pro mě by to bylo. Já se nedovedu stěhovat za práci. To se říká, že je to v dnešní době potřeba, ale já to neumím. Pro mě, já si nedovedu představit tak lukrativní, nebo zajímavé místo, že bych se kvůli němu přestěhoval. Že by to bylo takový super místo, že bych prodal barák na kterým jsem se těmato rukama už hodně nadřel a šel prostě za práci. Protože práce je jistota nejdýl na dva měsíce, což je délka výpovědní doby. Jinak prostě nikde nemáš jistotu. Najednou někdo nahore se rozmyslí, že tuhle svou filiálku prostě zruší nebo prodá, nebo jsou tam personální čistky a můžeš být super dobrá ale když najednou ten obor nikdo nechce tak to zruší a konec. Já strašně odbíhám od tématu.

V: Ne, dobrý. Takže rodiče ti vesměs dávali najevo, že ty nezaměstnaný, to není ono, že ty bys měl..

KP: Rodiče měli pocit, že se málo snažím při shánění zaměstnání, takže já jsem s nima měl dost spory, nebo jsem nebyl schopnej jim vysvětlit, že to není tak jednoduchý, jak oni si představují a že když to v životě nezažili, že prostě si to nemůžou představit. ...

V: Takže oni tě hned od začátku nechali platit doma, nebo to už jsi platil předtím? Živilí tě normálně nebo ti nějak zkrátily finance?

KP: Naši mě živilí jako že jsem doma, mám jídlo, mamka mě vyprala, takový ten běh domácnosti co je potřeba, to všechno bylo. Peníze jsem samozřejmě od nich žádný nedostával. I když jsem byl nezaměstnanej tak to naši prostě říkali, to je tvoje věc, že jseš nezaměstnanej, kdybys bydlel sám, tak by ses musel hodně otáčet, abys prostě zaplatil třeba alspůň inkaso. Takže peníze, těch pět tisíc měsíčně to po mě chtěli, ale byli shovívaví, když

viděli, že prostě nemám... a zároveň viděli, že nikde neutrácím, nehýřím, někde že bych chlatal, nebo tohle. Tak jako nebyli vyloženě jak dráby, že by mě nabíhalo penále nebo něco. Ale bylo to takový prostě motivační, abych viděl že ty peníze, jsou prostě v životě potřeba.

V: Takže jses musel třeba trochu omezit? V nějakým koníčku nebo že ti třeba nezbylo na něco.

KP: Tak já jsem nikdy nebyl moc finančně náročnej. Koníčky jsem se snažil tak nějak nepřehánět. Ale je fakt, že mě jako mírně ubyli výdaje, třeba když jsem byl ve škole tak, že jo, znáš to, chodí se do hospody, na pivo s kámošema, to celkem skončilo, protože ty vztahy z té školy se tak nějak rozpadly, rozvolnily. Neřekl bych, že jsem se jako nezaměstnaný musel vyloženě nějak uskromnit. Já jsu spíš zvyklej tak nějak si svoje výdaje kontrolovat neustále takže jako že by to pro mě bylo finančně úplně nezvladatelný období, to ne. Nebylo to tak zlý.

V: A co vůbec ti vrstevníci, ti kamarádi nebo širší okolí to se na to koukalo jak? Dávali ti taky někteří najevo, nebo to zase chápali?

KP: Určitě jsem se nasetkal s nějakým opovrhováním. Spíš když, jsem to někomu vykládal, že jsem nezaměstnanej, tak se všichni hrozně divili, to není možný, ty máš informatiku, ty musíš být hrozně chytřej a hrozně šikovnej, umíš s počítačema. To není možný, že ty nemáš místo za 40 000. Prostě nedovedli pochopit to, Asi se jim to ještě nestalo. Ty lidi, kteří už se na podobné pozici ocitli. Třeba na výborovém řízení jsem se setkal s několika kolegama a tak jsme vykládali, než jsme přišli na řadu, a taky byli prostě nezaměstnaní a ti to teda chápali. Z toho v podstatě vyplívá, že to je velice cenná zkušenost a hodně to člověka obohatí. Rozšíří mu to obzory, pomůže mu to pochopit toho člověka, kterej je nezaměstnanej.

V: A kdo ti třeba naopak podporoval, nebo i pomáhal. Třeba psychicky nebo morálně.

KP: Morálně samozřejmě každej s kým jsem se setkával, tak se o to zajímali, třeba kdy jdu na nějaký výběrový řízení nebo jak to vypadá, tak to je jako velice příjemný, když se člověk o to může s někým podělit. A ... někteří kamarádi, kamarádky se snažili pomoci tak, že mě vyloženě jako něco dohazovali. Já nevím, že mě dali kontakt na někoho u nich ve firmě, tak to byla sice pomoci, které jsem si vážil, ale v podstatě to moc pomoci není. V podstatě je to takový jako, skoro bych řekl, že je to i přítěž, člověk je zavázanej, že ten kamarád mu něco dohodil, ale je to takový hledání jehly v kupce sena. Pravděpodobnost, že zrovna v jejich firmě potřebujou někoho přes počítače je velmi malá. A pravděpodobnost, že zrovna by potřebovali teda mě, je ještě menší. Takže člověk za to musí být hodně zavázanej, je s tím hodně vyřizování a šance je velmi malá. Takže. A navíc já to nemám rád, já jsem se vždycky snažil, že být hrozně samostatnej. A snažím se nevyužívat prostě nějaký takhle pomoci, protože cítím se potom zavázanej a nemám to rád, nějaký protekce. A potom když už třeba jdeš, za někým na ten pohovor, aha tak vás doporučila tady naše kolegyně. Ty tam jdeš s tím, že je tam protekce, to je blbá, taková startovní pozice. Takže to ne.

V: A co na pracáku, jak se k tobě chovali? Protože tam nabízejí i takový docela nevhodný práce. Jak tam s tebou jednali?

KP: Já jsem dokonce při té své první nezaměstnanosti se ani nehlásil. To bylo totiž ještě během školy. Já jsem měl vlastně přerušný studium po druháku. Takže jsem na škole sice byl zapsanej, ale nebyl jsem student. Takže jsem byl nezaměstnanej než jsem našel práci. Jsem se ani na ten pracák nešel přihlásit, protože mě to připadlo, že je to hrozná úředničina. A nevěřil jsem tomu, že mě tam něco můžou nabídnout. A navíc mě manka říkala, že to není tak jednoduchý tu podporu získat, že jenom přijdu, řeknu nemám prachy, dejte podporu. Což není tak úplně pravda. Takže tehdy, když jsem tam nebyl přihlášenej, tak jsem udělal trošku chybu, protože, podporu bych měl velice nízkou, protože jsem byl fakt jako absolvent. Ta podpora se vlastně počítá z platu v předchozím zaměstnání, takže já jsem žádný zaměstnání neměl, tak je to nějaký ten úplnej základ. Takže to jsem o moc peněz nepřišel, ale kdybych byl na pracáku, tak bych měl zaplacený zdravotní, sociální, který jsem si musel zaplatit sám. Takže jako je blbost nejit na pracák, jenom proto, že se nechcu bavit s úředníkama. To je blbost. No a

potom, když jsem tam býval, tak Docela byl problém, kolonka, v tom přihlašovacím formuláři, co by jste chtěl dělat. Což vyžaduje od člověka, aby měl přesnou představu toho co chce dělat. Pro lidi, který už něco dělali, dejme tomu dvacet let byl programátor, tak tam prostě napíše programátor a hotovo. Já v podstatě jsem schopnej dělat hodně věcí, Ale zas na druhou stranu spoustu věcí mě potom nevyhovuje. Takže pro mě bylo velice těžký tam něco napsat. Tak jsem tam teda napsal, hold programátor. No a potom prostě ty ženský co tam jsou tomu samozřejmě nerozumí, pro ně je programátor, jako programátor. Takže to byl třeba programátor Java a tak ona to tam vidí a hned tě tam chce poslat, dát ti doporučenku, běžte tam. Teď já jí říkám, ale já o Javě nic nevím, to nemá cenu. Takže jsem tam chvílema vypadal i jako, že vlastně nechcu pracovat, protože já jsem na osm jejích nabídek z deseti jsem jí řekl, že prostě to nejsem schopen dělat, nebo že to neumím. Nebo, že to ani nechcu. Že to nemá cenu. Naštěstí jsem měl celkem štěstí na ty konzultantky, nebo prostě na t o do kterých dveří mě pošlou. Protože tam byli ty lidi celkem takový oduševnělí a když viděli, že jsu inženýr a že tam pro mě toho moc nemají, tak mi řekli, divejte, my pro vás nic nemáme, takže přijďte za 14 dní na kontrolu a za 14 dní jsem přišel a oni řekli no mi pořád nic nemáme, přijďte za dva měsíce. Že mě tam zbytečně nehonili a já jsem dva měsíce měl prostě klid, abych si zháněl práci sám. Oni jsou si tam toho vědomí, že tam prostě moc ty místa nemají. A že mě nemůžou nabídnout, já nevím abych uklízel v zoologické zahradě, že to prostě nejde, já bych to klidně dělal, já bych se toho neštilil, ale prostě mě by ty peníze nestačili ani na zaplacení toho, co mám platit domů. Takže, to prostě nešlo. Ale celkově na tom úřadu práce panuje velice vypjatá atmosféra. Všichni lidi co tam přijdou. Samozřejmě každé buď víc, nebo míň, ale většinou 80 % lidí tam jsou psychicky, neřekl bych úplně na dně, ale velice špatně na tom. Prostě nemají peníze, nemají práci, necítí perspektivu. Když je člověk mladej, nemá praxi, takže je problém sehnat práci, když je starej, už je starej, nikde ho nechcou. Sice je na to zákon, diskriminace věková nesmí být, ale co si budeme nalhávat. Prostě najít si zdůvodnění, proč ten člověk neuspěje ve výběrovém řízení se vždycky najde. To že je starej, to by tam napsal jediné ignorant, napíše se nemá dostatečnou kvalifikaci a už je to nenapadnutelný. A přitom samozřejmě pravda je taková, že ho nepřijali, kvůli tomu, že je starej. Takže ti lidi, co tam chodijou jako klienti na ten pracák, jsou nervově vypjatí a ti co tam pracujou za těma přepážkama, tak jsou ještě víc nervově vypjatí. Protože za prvé jsou v práci a za druhé se tam celý den setkávají pouze s nervovým vypětím. A samozřejmě nervově vypjatý člověk je taky nervózní, takže to jednání přes tu přepážku bývá velice, často vypjatý. Navíc co si budeme nalhávat, dost velká část se tam ... teďka to co řeknu to tam nesmíš napsat... ale je tam samozřejmě hodně rómů, hodně sociálně slabších lidí, taky hodně lidí, co nechtějí pracovat, taky hodně lidí s nízkým nebo základním vzděláním, kteří prostě mají jednání kanadských drvoštěpů. Takže není se co divit, že ty lidi, za těma přepážkama, jsou prstě už dopředu nabroušení, že jsou připravení k obraně. Takže já jsem se proto vždycky snažil tam jako jednat velice vlídně. A velice mluvit inteligentně. A skutečně bylo to vidět, že při první návštěvě, ještě takový to co chcete, co pro vás můžeme udělat. Co teda po mě chcete. A potom při druhé návštěvě už pane inženýre a tady mi to prosím podepište, jo, za chvíli jsou velice rádi když jim tam po dlouhé době přijde někdo, kdo za prvé má nějaký vzdělání a tím pádem nějakou perspektivu pracovní, za druhé má slušný vystupování. A ... to je v podstatě všechno.

V: Dávali ti třeba najevo, že stejně pro tebe tu práci nemají.

KP: To mi říkali úplně na rovinu a já jsem byl rád, že nemusím nikde lítat. Protože ono je to poměrně administrativně náročný. Člověk od nich dostane doporučenku, teď tam musí jet. A to je poměrně, oni na to mají dost přísný termíny. Člověk musí jet nejpozději do třech dnů od té doporučenky. Nevím, možná to není do třech dnů, to bych kecal, ale je to celkem svižný, se tam jít nahlásit. Absolvovat tam nějaký ten pohovor. Nechat si to orazítkovat a donést to zpátky. Je to prostě neustálý lítání na pracák. Teď na tom pracáku je vždycky minimálně půl

hodiny čekání. Takže já jsem byl velice rád, že mě řekli, podívejte mi pro vás nic moc nemáme, shánějte sám. A v podstatě přijďte až si něco seženete, se přijďte odhlásit. A taky bylo vidět, když jsem přišel, že mám práci, ať mě tam odhlásijou, že úplně pookřáli. Protože oni skutečně z těch svých nabídek se jim, já nevím kolik procent lidí se jim podaří, možná 10 % lidí se jim podaří zaměstnat. To je málo. Oni prostě moc necítí smysl té své práce. Takže každého člověka, kterej tam přijde s tím, že si našel práci, toho člověka v podstatě vítají. Jsou rádi, že zase jednu ovečku se jim podařilo někde udat.

V: Neradili ti třeba, jak líp hledat. Jak sestavit životopis. Kde nejlíp koukat. Nedávali ti nějaký takovýhle vyloženě praktický rady?

KP: Takový rady mi nevnucovali. Oni třeba, no tak zkuste, sám shánět. Tak zkuste noviny, internet a tohle. Tak tohle ví každěj. Takže to mi nic neřekli. Nevím jestli třeba kdybych se zeptal a vyloženě po nich chtěl jako poradenství v oblasti tvorby životopisu nebo jak se chovat na výběrovém řízení. Nevím, jestli by mě vyhověli, myslím si že ne. Oni tam mají takovej firmol, že na tohle oni nemaj čas a nejsou za to placení. Nemaj to v popisu práce.

V: Ale zase je to hodně podstatný pro to získání práce.

KP: Bylo by to super. Kdyby ten úřad práce měl kapacitu a možnost prostě poskytovat i tyhle služby, ale to v téhle zemi. Já si myslím, že to není i v podstatně vyspělejších zemích. Tohle opravdu nemůžeme čekat. To musí v podstatě každěj sám.

V: Teď se vrátíme ke tvému normálnímu dnu. Jseš nezaměstnaný, cos třeba dělal. Rozlišoval jsi nějak, dělal jsi si nějak víkend? Že se ty aktivity lišili nějak o víkendu od všedního dne?

KP: Teď jsou OSVČ, víkend pro mě má podstatně menší význam, než když jsem byl zaměstnaněj. A když jsem byl nezaměstnaný, tak víkend pro mě byl vysvobození. Doslova vysvobození, protože víkend byl jediný dva dny, kdy člověk věděl, že skutečně nemůže pro tu svou situaci nic udělat. O víkendu prostě nevychází noviny s inzerátama, o víkendu není na pracáku otevřeno. O víkendu se nedá zavolat do žádné firmy, jestli tam mají místo, nebo takhle. V ten moment jak nastane pondělí, tak to je tragédie, protože člověk. Po víkendu víš, věděl jsem, že jsem si dva dny v podstatě užíval, aniž bych na to měl právo. Já jsem na to užívání v podstatě neměl vyděláno. Ani jsem na to neměl tak nějak právo. Protože odpočinek je, po zasloužené práci, že jo. Když zasloužená práce není, tak ten. Člověk si ten víkend nedovede ani tak dobře užít, ale je rád, že je alespoň ten víkend, že má alibi, že nemusí shánět práci. Potom nejhorší je pondělí. V pondělí potom. No nejhorší. V pondělí vždycky člověk je tak nevíc motivovanej, jako že dneska z tou svou situací konečně vydrbu, prstě najdu práci. Takže většinou člověk v pondělí jde do nějaké firmy, třeba i naslepo, bez inzerátu. Prostě já nevím, najdu si třeba ve Zlatých stránkách podle toho oboru, co já zrovna umím, tak si najdu firmu, která má nějakěj větší inzerát. Tak si řeknu to by mohla být nějaká solidní firma, ne nějakěj jenom živnostníček, kterej nikoho neshání. Tak tam zkusím zajít. Tak tam člověk jede. Většinou je nutná osobní návštěva, protože po telefonu to zvedne spojovatelka, nebo v lepším případě sekretářka. A ta prostě nic neví, takže to nejlepší co člověku řekne, víte co nechce tady číslo, až tady bude šéf, on se vám ozve. Ten se samozřejmě neozve, má na starosti jiný věci. Takže nejlepší je přijet osobně. A když už je člověk ve dveřích, tak oni ho nevyhodí. A pokud je tam alspoň někdo, já nevím, vedoucí úseku, nebo nějakěj ten personální manager, tak. Byl jsem překvapenej jak často se dá se dá dostat až přímo k nim a třeba jim alespoň nechat ten životopis. Samozřejmě, zase to skončí u toho, dobře vedení se na to podívá, když bude mít zájem ozvou se. Ta šance je sice malá, ale rozhodně větší než po telefonu. No, abych se vrátil k tomu, na co jseš ptala. Takže v to pondělí má člověk největší motivaci, takže v pondělí se odešle nejvíc životopisů. Přes e-mail. Jen tak mimochodem, za celej svůj život jsem neposlal jedinej svůj životopis v obálce. To už dneska prostě nefrčí. Samozřejmě s fotkou, aby viděli, kdo člověk je. V podstatě ten e-mail je fantastická věc. Člověk může těch životopisů poslat vlastně v jedné várce několik. Maximálně pro nějakou firmu je potřeba ten životopis nepatrně poupravit.

V: Ale tak to je hodina, dvě hodiny.

KP: No, to byl právě ten problém. Taková ta prázdnota, já teda naštěstí mám ty své koníčky. Takže já jsem si vyráběl kolo, nebo jsem něco dělal na počítači. Ale všechno to byli víceméně věci zábavný ne výdělečný. Že bych měl u toho nějaký fušky, sem tam něco třeba za pětistovku. Třeba jsem pro někoho něco udělal, ale rozhodně jsem to nějak neudržoval. Nevím jestli by takhle fungoval každej, ale já jsem třeba do těch firem i rači jel osobně, protože to zabralo víc času. Ono to zní hrozně blbě, je to v podstatě, že člověk si něco namlouvá. Ví, že bych měl pracovat co nejefektivněj, ale vlastně, to období nezaměstnanosti je pro práce chtivého člověka tak tristní, že ho potřebuje něčím vyplnit. Nejhorší je sedět doma a nemět co dělat. Takže když někam jedeš, třeba na druhý konec Brna, tak i když tam jedeš hodinu, tak ta hodina je v podstatě poměrně příjemně strávená. Protože ty víš. Nebo jedeš tam s nadějí. Cesta zpátky už bývá o něco horší. Ale když alespoň člověk tam nechá ten životopis a oni mu řeknou, mi se ozveme. Tak jede domů s takhle malinkatou nadějí alespoň. ... Takhle se ten den trochu jako zabije. No a taky samozřejmě, když je člověk nezaměstnanej, tak ono se to velice rychle rozkřikne. Takže kamarádi ví, že máš čas, zvlášť když kamarádi jsou třeba studenti, tak pojd' tam na jedno a pojd' tam. Takže během té nezaměstnanosti, nikdo se tomu nevyhne, že asi má takovýho víc volnýho času na užívání, ale musí se krotit z penězma samozřejmě. Nebo snažil jsem se samozřejmě doma některý věci, drobný opravy, nebo ... alespoň nakoupit, aby nemusela mamka odpoledne. Prostě v rámci toho svého volnýho času, když nepřispívám domů penězma, tak alespoň přispět nějakou výpomocí.

V: Co pro tebe bylo v té době nejdůležitější? Soustředit se na to hledání?

KP: Naděje. Nejdůležitější je naděje. To znamená, že. Úplně nejdůležitější je mít v e-mailu nebo na telefonu zprávu, přijďte na výběrové řízení. To je v podstatě nejpříjemnější moment. Sice člověk z toho má strach, z toho výběrovýho řízení. Neví, na co se ho budou ptát. Ví, že mu bude bušit srdce a klepat se mu ruce, ale ví že je to jediná naděje jak se někam dostat. Takže to v podstatě, když jsem věděl, že byd' to bylo za 14 dní. Tak těch 14 dní bylo o poznání šťastnější období, než nějaký období, kdy jsem zrovna neměl před sebou, žádný takovýhle výběrový řízení. Nebo nějakou nadějí. Když ti třeba někde řeknou, mi se vám ozveme tak je nějaká naděje, ale není to nic moc. Ale to výběrové řízení je to je v podstatě už dneska jediná možnost. Pokud se budem bavit o shánění místa takových řekněme, pro středoškoláky nebo pro vysokoškoláky, tak tam v podstatě je vždycky výběrový řízení. Já bych taky mohl někde říct, divejte já budu tady dělat soustružníka, třeba tak tam to výběrový řízení by nebylo. Ale ... to je prostě jiná kapitola.

V: A byl jsi úspěšnej i když jsi šel naslepo do firmy. Já si to nedovedu představit, najít si vyloženě takhle inzerát a jít tam.

KP: V podstatě ze tří zaměstnání, co jsem měl, tak jedno jsem sehnal tímto způsobem. že jsem prostě přišel a řekl jsem co umím, dal jsem jim životopis. A oni mě za dva dny volali, že to se mnou chcou zkusit. Jako určitě to má smysl. Myslím si dokonce, že to má větší smysl, než inzeráty na internetu. A má to větší smysl než nějaký přes známí. Samozřejmě nejlepší místa se seženou přes známý. Já známí moc nemám, navíc je neumím využívat, takže možná jsem mohl mít lepší práci, než jsem měl. I když jsem si nestěžoval. Samozřejmě přes známost je vždycky všechno nejlepší. Ale musí se to umět a musí tam ti známý být.

V: Tys říkal, že ta nezaměstnanost pro tebe byla dost obtížná. Ale na druhou stranu jsi v ní byl opakovaně. Takže se rači vykašlal na práci, která tě nebavila.

KP: Tak já v podstatě. První práce mě docela bavila. Ale ta firma redukovala na minimum. To bylo ze dne na den, takže člověk nemohl, kdyby to tušil dopředu, tak už by se nějakou cestičku proklešťoval. Ale tohle bylo ze dne na den. Navíc vlastně před Vánocema. Takže během vánočních svátků, to je pasé, to ti každej řekne, no přijďte v lednu. Takže ta dvou měsíční nezaměstnanost vlastně byla způsobená tady tím. Pak jsem byl rok v té jedné firmě,

to byla strojírenská firma, tam jsem dělal internetové stránky. Tam byl největší problém, že majitel byl rakušák. To by nebyl ten problém, ale on byl cholerik. On prostě po těch lidech řval, ale úplně nepředstavitelným způsobem. Kdyby někdo chtěl vědět, jak to vypadalo, tak bych ho odkázal, ať se jde podívat na film Pád třetí říše, jak řval Hitler. To bylo nemlich to samý, navíc v tom samým jazyce. Já jsi tohle nenechám moc líbit, takže jsem s ním polemizoval, dost jako. A ... on si když byl rozčilený, tak nějaký polemiky nepřipouštěl. Prostě konec tam byl ten, že já jsem byl na koberečku a on mě řval z 10 centimetrů něco německy do obličej, čemu jsem vůbec nerozuměl.... Tak jsem mu řekl. (smích) Normálně česky jsem mu řekl: "Nemůžeme se sakra bavit normálně?" ... A to že jsem si dovolil vůbec něco říct. A že on rozuměl asi to „sakra“ a to „normálně“, takže začal řvát ještě mnohem víc a normálně mě prostě z té kanceláře vyřval. Ještě za mnou řval „troť“ a něco takovýho. A potom za mnou přišel, až se trochu zklidnil, tak za mnou přišel jeho, prostě pravá ruka a řekl mě, že konec. Potom mě teda nabízeli tam i jinou pozici, ale já už jsem tam pracovat nechtěl, za těchto podmínek. Navíc ta jiná pozice mě vůbec nevyhovovala. Takže. Jako takhle, já jsu typ člověka, kterej neumí být moc loajální, myslím loajální ve smyslu, že mu nevádí dělat věci, který jsou sice nesmyslný, ale jsu za to placenej, tak abych měl klid, tak to udělám. To já prostě neumím. Já rád dělám věci tak, že. Já musím vidět, že to někam vede, když to nikam nevede, tak řeknu, měli by jsem to udělat rači takto... A než po sobě nechat řvát. Tam byli třeba vyloženě lidi, který po sobě nechali řvát a prostě byli rádi, že mají práci, ono se tam zase dobře platilo, docela. To já v tomhle jsu tak trochu horká hlava, že jak na mě někdo zařve, tak já řeknu, ne prostě, tadyhle já nebudu. Já klidně budu nezaměstnaný, však se neztratím, ne, ruky mám, hlavu mám, tak co. Takže... No můžu si za to dovolit, nebyla za mnou rodina, nic, žádný závazky. Takže jsem si to mohl dovolit. Takže to bylo taky vyhazov, sice ne ze dne na den, ale mě končila smlouva na dobu určitou, což je kapitola zas sama pro sebe, smlouvy na dobu určitou, to tady nebudem rozebírat. Takže jsem taky neměl moc času si najít něco novýho.... Musím říct, že jsem postupem času taky zjišťoval, že na to asi nejsou moc povaha, abych... fungoval pod někým, aby mě někdo říkal co mám dělat. To mě ještě tak nevádí, ale aby mě někdo říkal, že mám dělat tohle, když vím, že to je nesmysl, že se to stejně bude muset předělávat. To mě začalo poměrně hodně vadit. A začalo mě vadit, takový to já nevím, když člověk třeba přišel, že by potřeboval odejít, že potřebuju něco vyřídit na úřadech... přijdu zítra třeba o dvě hodiny dřív, nebo budu tam o dvě hodiny dýl, ale dneska bych potřeboval odejít. Ne, nepřipadá v úvahu. Přitom to bylo úplně jedno, já jsem tam byl člověk, kterej měl samostatnou práci, takže bylo vlastně jedno kdy ji dělám.... Prostě různý takový střípky. Začal jsem zjišťovat, že by možná bylo nejlepší se postavit na vlastní nohy.... Potom jsem teda ještě dva měsíce pracoval v další firmě, ale tam zase jsem nakonec dostal úplně jiný pracovní zařazení. Navíc tam byli hrozný přesčasy a takový, takže ...

V: Takže nezaměstnanost je špatná, ale zase než špatná práce, tak rači spadnout zpátky do nezaměstnanosti?

KP: Na to asi nelze říct nějaký obecný návod. Ale pro mě osobně, já mám určitou hrdost a hlavně taky mě musí práce bavit. Takže než dělat práci, která mě nebaví a ještě aby tam po mě někdo křičel a dělал ze mě blbce, tak rači budu klidně tři měsíce nezaměstnaný. Ale samozřejmě musím vědět, že si to můžu dovolit. Kdybych neměl za sebou rodinu, která mě podrží, teda rodiče, který mě podrží a kdybych měl hypotéku, takže bych si to prostě nemohl dovolit, takže bych musel buď na tom místě setrvat, i když mě to tam vůbec nevyhovuje, prostě sklapnout uši a zůstat tam a být teda loajální. A nebo tu dobu té nezaměstnanosti zkrátit na minimum tím, že bych šel dělat práci, jakoukoliv. To nevádí, že...9000 hrubýho, to nevádí, hlavně že pracuju. Jenomže ono ... když člověk jde z dobře placenýho místa, jako třeba kde měl 18000 hrubýho, tak potom dostane podporu třeba 7000 čistýho. Což je docela dobrý, to není špatný. Takže než někde za 9 hrubýho, rači jsu doma. Vyspravím si barák nebo něco a za 7 čistýho. Jako nedělám to rád, vím, že prostě... je to třeba nefér, vůči. Třeba i mě naši doma

řikali, no ale mi pracujeme platíme daně a z těchto daní se tady vlastně živíš ty. Já říkám, no to je blbý, ale zas uznejte jako, že než někde dřít za 8000, když můžu tady 7 dostat od státu. Nelíbí se mě to, ale když potom přijdeš na ten pracák a vidíš, jaký jsou tam lidi, to jim vidíš na očích, že ti pracovat jaktěživi nebudou. A berou tu podporu a jsou tam třeba už 3 roky. Já to nechápu, mě po půl roce vykopli. Nebo oni to teďka sčítaj, ty období. ... no pak řekli stop.... Někteří lidi jsou tam tři roky, vždycky donesou nějaký papír a zas tu podporu nějak dostanou. A ti co nedostanou tak si to dořeší nějak na sociálce. Když jsem tohle viděl, tak mi nebylo zas tak stydno, tři měsíce čerpat podporu ve výši 7000.

V: A ty jses dostal do té situace, kdy jsi tam byl půl roku a už tě dál nechtěli?

KP: Teďka je to nějak nový, že člověk získává nárok na nového půl roku podpory, až tehdy, když odpracuje alespoň tři měsíce v kuse. Což já jsem neměl, já jsem měl dva měsíce v kuse, takže mě sečetla ta předchozí čtyřměsíční nezaměstnanost s tou následující dvou měsíční, to dalo dohromady půl roku. A po půl roce mi řekli stop. To byl přesně ten impuls, kdy jsem si řekl... kašlu na shánění nové práce, pořizuju živnostenskej list.

V: To jsem se tě právě chtěla zeptat. Jak jsi to řešil dál? Takže sis pořídil živnostenský list.

KP: Já jsem teda jako v podstatě hned jak jsem v té poslední firmě, ty kamerový systémy, jak jsem to opustil. Téměř okamžitě jsem pro ně začal pracovat, ale..... protože mě ještě dobíhala ta podpora, tak já jsem si nemohl vyřídit živnostenský list, protože bych o tu podporu přišel. To jsem si nemohl dovolit, protože jsem byl poměrně ve finanční tísní a navíc jsem teda rozjížděl živnost. K tomu jsou nějaký peníze, i když ne velký, potřeba. Takže jsem.... popravdě řečeno.... fyzicky pro tu firmu asi dva měsíce pracoval, ale nic jsem jí nefakturoval, té firmě. Já jsem prostě jenom pro ně ... rozjížděl jsem nějaký projekt. Dostal jsem už myslím od nich už zálohu v hotovosti, přitom jsem teda ještě bral podporu. Nicméně tu podporu mě potom típli hnedka. Takže hned jak mě to utnuli tak jsem šel na živnosták a pořídil si to a teď už funguju normálně.

V: Takže do té situace, kdy musíš volit, jestli jít i na tu sociálku, tak jses nedostal?

KP: Ne, já jsem na sociálku se nedostal, protože jsem měl to štěstí, že jsem ty firmy opouštěl s poměrně slušným... průměrným měsíčním příjmem, takže ta podpora byla větší než nějaká hranice. To znamená, mě by na té sociálce stejně nic nedali.

V: Ono dřív to bylo tak, že po tom půl roce ta podpora skončila.

KP: Jo takhle. Já bych mohl po půl roce co mě vyhodijou z pracáku bych mohl na sociálku a tam bych mohl žadonit o nějaký peníze. ... Ale to jsem nechtěl. Za prvé ty úřady opravdu nemusím. A za druhé, to už mě připadlo opravdu jako takový zoufalství... to už potom nemá ani dobrý vliv na psychiku člověka. Přece jenom půl roku je dost dlouhá doba, na to, aby si člověk něco našel, když si za půl roku nenajde tak to už svědčí o tom, že je něco špatně. Něco zřejmě v tom člověku. Takže jsem byl rád, že se mi podařilo ten živnosták vyřídit a rozjet. Že jsem nemusel jít žadonit na sociálku. Už jenom když se řekne sociální, tak pro mě to je trošičku potupný, to se přiznám.

V: Myslíš, že se nějak změnilo tvé chování, když jsi byl na podpoře?

KP: Já si myslím, že trvale ne. Že to na mě nějaký vliv snad nezanechalo.

V: A v té době?

KP: A v té době.... trošičku jsem to cítil i sám na sobě. A rodiče mi řekli, že to cítí ne trošičku, ale hodně, že jsem byl podrážděnější. Zvláště ve chvílích kdy mi teda začali vytýkat, že se málo, že málo sháním zaměstnání. Tak mě dělalo problémy, jako s nima jednat v klidu. Jsem jim řekl, tak si to zkuste. Běžte. Vy jste to nezažili, nevíte o čem to je. Však počkejte, ještě na vás možná dojde. Cítíš, sama, že to je takový trošku podpásovka, ještě na vás možná dojde. Člověk je potom takovej trošku nervózní, že se uchýlí k takovým nepřilíh ... přivětivým slovům..... přiznávám, že jsem určitě byl podrážděnější...

V: A co třeba ta aktivita při hledání práce? Tak na začátku má člověk určitě elán, něco si rychle najít.

KP: Na začátku je zaprvé víc elánu a za druhé víc otevřených možností, který člověk může využít. Ty možnosti se poměrně rychle vyčerpají. Třeba v těch novinách. Tak těch inzerátů je tam hodně, ale 20 % je hledám obchodního společníka nebo něco, dalších 20 % je hledáme prostě ... dívky na videochat. Teď ty noviny se dost hemží tady tímhle tím. Mladá fronta je tady v tomhle ještě velice seriózní, že tam tadyhle toho není moc. Ale stejně. Zas třeba inzertexpres, to je samý hledáme hostesky a tak dále, takže to nic... ta Mladá fronta je velice seriózní, ale zas jenom to jsou noviny, který jsou dost. Sice to neříkají, ale oni se dost úzce specializují na takovou tu vyšší třídu, řekněme.... spíš takový ti manažeři a obchodní zástupci, takže tam, tam jen třeba 6 stránek inzerátů, z toho 4 stránky jsou celorepublikový, což v překladu znamená de facto Praha a dvě stránky jsou jižní Morava. Což je v podstatě Brno, takže to je dobrý. Ale z těch dvou stránek třeba taková stránka a půl jsou jako vyloženě velký inzeráty těch velkých firem a to je z 80 % hledáme finančního ředitele, hledáme nějaký sales executive nebo já nevím co. Hledáme medical representative, hledáme obchodního zástupce. Mezitím já si nevyberu. Za první nemám obchodního ducha a za druhé vím, že se svou téměř mizivou praxí... taky nemám moc vystupování, já si nepotrpím na kravatu, já rači budu stát u toho soustruhu, než někde lítat v kravatě. Takže už z těchto důvodů tam toho pro mě moc nezbylo a potom, když tam pár programátorů, nebo nějakých takových vývojových pracovníků zbylo, tak tam zase jsou velice bohaté nároky na to, co všechno by měl člověk umět. Oni tam v podstatě vyjmenujou celý obor informačních technologií, takže člověk si řekne, ježišmana, jestli tohle mám všechno umět. To snad není možný. No a tak člověk z toho vybere takový dva, tři, za ten tejdén, kde by snad mohl mít šanci, i když si říká, na to nemám, to se mnou vymetou dveře. Nebo tam přijdou lidi, kteří mě prostě převálcují. Ty dva životopisy odešlu za čtvrt hodiny a co potom...

V: Máš pocit, že ve škole tě měli nějak líp připravit? Když jako absolvent bez praxe.

KP: tak samozřejmě vysoká škola ... tam se učí tak 10 % že to člověk v praxi využije, zbytek je teorie. ... která slouží spíš k tomu, že to člověka naučí uvažovat, naučí ho to nebát se velkých věcí, naučí ho to prokousat se informacema. Naučí ho to vyznat se ve věci, ve které se vyzná jen málokdo a i tak se tím nějak prokousat. Ale to jsou takový obecný. Jako to je užitečný, ale ... toho praktickýho se tam nenaučí nic, pokud se to nenaučí sám o své vůli. Je fakt, že spousta spolužáků už při škole spolupracovali s firmama a byli fakt šikovní. A vlastně hned po státnicích nastupovali, nic neřešili, prostě v podstatě už během školy tam to místo měli jistý. Čekalo se jenom na to až dodělají školu. ... což teda nebyl můj případ, já jsem asi nebyl tak cílevědomě během školy... Takže od toho se to pak odvíjí.

V: Takže tys na škole nehledal?

KP: Já jsem. No je fakt, že já jsem během školy dělal pro jednu firmu. Oni dělali počítačovou literaturu, takže já jsem pro ně překládal knížky o počítačích z angličtiny do češtiny. Jako brigádu. A ... pak tam byli nějaký problémy s placením, takže mě se do té firmy moc nechtělo, ačkoliv jsem věděl, že bych tam mohl nastoupit, že bych tam měl velikou šanci. Tak jsem zkoušel sehnat něco jiného, to se mě nepodařilo. Asi během měsíce. Tak jsem nakonec teda si řekl dobře, já tam teda půjdu. I přes to že tam mám nějaká pohledávky a nebylo to tam úplně ideální. Tak jsem tam nastoupil. ... a tam vlastně díky tomu, že se mnou měli dobrý zkušenosti z toho překládání, protože si myslím jsem překládal docela dobře, tak mě tam téměř okamžitě vzali. A byl jsem tam jako spokojenej až na to, že se to pak celý rozpadlo ta firma, že to prostě Pražská centrála to zrušila.

V: Takže už jsi zkoušel i na škole nějak.

KP: V podstatě jo, měl jsem. Ale byla to spíš taková spolupráce během školy, taková příležitostná nebyla to nějak jako pravidelně. Někteří lidi vyloženě vyjou, že středa, čtvrtek jdou do firmy a tam prostě pracují a až ve čtyři odpoledne jdou třeba na přednášku. Maj to fakt jako pravidelně. Maj živnostenskej list, to já jsem neměl. Já jsem to dělal...no v podstatě to bylo načerno. Nějaká smlouva byla, ale já jsem z tou smlouvou nechodil na financák.

V: Ani jsi to nedělal nějak cíleně? Že to bude to kam jít po škole?

KP: ... no, jako říkal jsem si je to dobrý, že tohle dělám. Kdyby se nenašlo nic lepšího, byla by to jedna z možností kam jít. Ale nebyl jsem přesvědčen o tom, že to chcu dělat celý život. Protože to bylo v podstatě výhradně o sedění u počítače. Což já nejsu schopnej. Zvlášť to překládání, který já. Já nevím, mě to dost vysiluje psychicky. Já jsem to byl schopnej dělat tak tři hodiny v kuse. Potom, když jsem tam pracoval a měl jsem dělat třeba korektury 8 hodin v kuse. Já jsem u toho usínal, to bylo hrozný. Takže spíš jsem to během té školy dělal pro to, že to byla poměrně zajímavá práce, určitě. Člověk se zdokonalil v jazyce. To dneska slyšíš na každým rohu, prostě jazyk je to nejdůležitější. Tak jsem si říkal výborně, tak já pracuju z jazykem, takže asi je to dobrý pro mě. A hlavně když jsem viděl, že spolužáci třeba chodijou rovnat jogurty do supermarketu. Nebo, že holky jsou u pokladny, zákazníci tam na ně řvou a berou 50 korun na hodinu. Tak jak jsem tady měl, já nevím, třeba stovku za stránku, a to bylo právě to motivující, že to je stránka za stránku, ne stovka za na hodinu, ale stovka za stránku. Takže když člověk třeba byl šikovnější nebo si všimnul, že tenhle odstavec je stejnej jako tenhle, že jo, jenom ho zkopíruje. Tak tím vlastně ušetřil 10 minut a tím si víc vydělal. Prostě, že to byla úkolová mzda, což se mě jako velice líbilo. I když samozřejmě na druhou stranu je to ošemetný, když ti ukážou tu knížku, tak za kolik nám to přeložíte. Tak listuješ a nevíš. Bude se to překládat dobře, nebo to bude průserovej kšeft, nevíš. ... ale teď jsou na živnost'ák, takže to takhle funguje a už jsem si na to zvykl... Ale bylo to během té školy spíš jakoby přivýdělek, než nějaký cílevědomí budování kariéry. ...

V: A se spolužákama se teď už moc nepotkáváš. Nebo jak oni na tom byli? Jak jsi se oproti nim cítil? Nacházeli třeba snadněji práci?

KP: z drtivou většinou spolužáků, s kterými jsem se setkal, tak jsem měl pocit, že skoro všichni jsou šikovnější než já. Měl jsem pocit, že mají skvělou práci nebo, že mají rozjetý už svoje firmy. Že už někde prostě vydělávají těžký peníze. Takže to byla taková jako trošku frustrace. A hlavně fakt všichni se divili, to není možný, to přece musíš něco sehnat. To bylo furt, ty máš tu informatiku. Všichni si mysleli, že mám tu informatiku. A když jsem potkal nějakýho spolužáka třeba ze základky, kterej vůbec nevěděl co, říkal co teď kom děláš? No já jsem nezaměstnanej. A co máš za školu? Informatiku. To není možný, s informatikou nezaměstnanej.

V: No ono informatika je na první pohled takový lukrativní obor.

KP: No hrozně to frčí a všichni mají představu, že se tam vydělávají těžký peníze. Ale zase dneska s informatikou souvisí. Dneska je informatika kde co, ty těžký peníze vydělává skutečně jenom ta špička ledovce, to jsou ti nejlepší. Kteří se tomu věnujou, to už jsou spíš šilenci počítačový, než nějaký normální lidi. To musejí být lidi, který pro tu práci nebo pro tu firmu dejchaj. A to zas já teda nejsem. Mě dělá dost problémů, když po mě některá firma chtěla, u nás to není tak hrozný, u nás se pracuje tak 10 hodin denně maximálně. Já říkám co, to jako myslíte, že jsem v 8 přijdu a v 6 hodin odejdu? Já jsem si představoval kolik toho po práci ještě stihnu.

V: Takže ambice, že klidně budeš pracovat 12 hodin denně v té firmě to ne, tak sis to nepředstavoval.

KP: Mě by k tomu mohlo přinutit jedině... potřeba peněz jako, ... kdybych prostě potřeboval peníze, jinak jsou v čudu, tak bych hold musel, ale jinak dělám v životě dost pro to, abych nemusel. Jo a ta práce na živnost'ák mi to zajistí. Ono třeba potom v součtu když potom je práce třeba dělá se i 18 hodin denně, ale hlavně člověk ví, že třeba zítra si zase odpočne, ale když je tam potom každý den... tak, to....

V: Co třeba rodinný oslavy, jak tam to probíhalo?

KP: No, my naštěstí moc rodinných oslav nemáme, ale když třeba... přijeli nějaký příbuzný, tak, to je blbý no, protože když přijedou příbuzný, tak každý člověk se rád něčím pochlubí. Já jsem se mohl pochlubit tím, že teda nemám práci. A nebo když třeba mamka volala svému

bráchovi, jako mému strejdovi. Jako no Petr, ten pořád nemá práci. Teď jseš třeba v pokoji a ty to slyšíš, že mamka telefonuje a mluví o tobě, a víš, že o tobě nemůže mluvit nic kladného. Teď třeba ještě slyšíš, jak říká: „no on se moc nepřetrhne při hledání té práce.“ To taky člověku moc nepřidá. ... to je tím, že oni si to nevyzkoušeli no.

V: Ale zase se poměrně všeobecně ví, že absolventi to nemají při hledání práce jednoduchý.

KP: ono se to ví, ale zase... teprve až si to člověk vyzkouší, tak to sám zjistí, sám tomu uvěří, že to je problém. Protože skutečně ti naši rodičové vlastně dodělali školu, nebo už během školy. Ta škola je poslala už přímo někam, do nějaké firmy pracovat. Tam oni pracovali a pokud měli hned po revoluci si je ... třeba šéf hned po listopadu se rozkoukal a zjistil, ne tahle firma třeba Tesla jde ke dnu. Tatík dělal v Tesle. Tesla jde ke dnu, uděláme s.r.o. přetáhneme šikovný lidi a jedu. Jo.... soustu počítačů a všeho si přetáhli, tenkrát se firmy zakládali, kdo měl odvahu, tak ... pohoda. No takže můj tatík vlastně neměl v životě ani den, kdy by věděl, že nemá kam jít do práce. To samý mamka. Prostě mají představu, můj tatínek měl představu, že se dá třeba za den absolvovat takový alespoň tři výběrový řízení. Plus ještě nějaký další inzeráty odepsat a takhle. On mě říkal, to není možný, když jseš měsíc nezaměstnaněj, abys neabsolvoval alespoň několik desítek výběrových řízení. Já říkám, to jsi úplně mimo. Za měsíc, když se ti podaří se dostat na, mluvím furt za sebe, možná jsou lidi, kteří dělají v oboru, který jsou pro obor, kde těch nabídek je podstatně víc, ale jsem byl schopnej jít tak průměrně na jedno výběrový řízení týdně.... Což je málo..... Zas třeba už jsem slyšel i takový story, že někdo absolvoval 70 pohovorů než ho někam vzali, to si nedovedu představit. To já už bych, já už bych to tak po 10 pohovoru, už bych propadl totální beznadějí a šel bych za tou kámoškou do Armády spásy.

V: Takže rodiče tohle nedokázali pochopit.

KP: ne, ne nedokázali.prostě ráno když šli do práce, tak já jsem ještě spal. A odpoledne, když přišli z práce, tak já jsem si už četl noviny. Tak prostě z toho oni si to interpolujou a z toho vyjde, že člověk nic nedělá. No ono to i trochu teďka, když je člověk na ten živnost'ák, tak.. naši teda stával brzo do práce. Takže já jsi nemyslím, že bych byl nějaký povaleč, ale když třeba vstanu v 7, tak to oni už jsou dávno pryč, takže oni jdou do práce, Peťan ještě spí a jdou z práce a on je pořád doma. Já jsu třeba v dílně a něco tam dělám, ale to oni nerozeznají, co je pracovního a co je soukromého. Takže oni mají pocit, že já si tam neustále hraju se soustruhem v tý dílně nebo s frézku, a že jako kde nic tu nic. Samozřejmě už si zvykají, ale ze začátku to bylo velice těžký.

V: A co jako čerstvej absolvent na těch řízeních? Cítil ses nějak znevýhodněnej oproti těm ostatním?

KP: Určitě, já třeba jsem měl v podstatě štěstí, že jsem se na těch výběrových řízení setkával já nevím.. Se nás tam sešlo třeba 6, tak z toho 4 byli v podstatě taky absolventi, nebo lidi, který absolvovali jedno zaměstnání. A třeba dva byli ... pánové už třeba 40 roků. A kupodivu oni měli ještě menší šanci, protože přece jenom, to se jednalo vesměs o výběrový řízení na nějaký programátory. A tam už člověk. To je zaměstnání, tak do 35 let, potom už na to člověk nestačí, už. Může dělat nějakýho toho co nad tím jenom dohlíží, ale. Takže většinou kupodivu ti co měli hodně zkušeností, tak zase měli ten problém, že už neměli tu bystrost. Nebo byli třeba nervóznější u toho výběrovýho řízení. To dělá hrozně moc. Když tam člověk přijde a chová se tak nějak, že mu na tom zas až tak moc nezáleží, že to prostě přišel jenom zkusit a tak se jenom usmívá. Tak to teda zkusíme a bere to, tak jako kdyby šel prostě za kámošem na kafe, tak je to mnohem lepší výsledek, než když tam přijde a nervuje, strachuje. Snaží se mluvit spisovně a vážít každý slovo, to je úplně zbytečný. Přirozenost na to oni nejvíc dají, ty lidi, který o tom rozhodnou. Já jsem se tam velice často setkával taky s absolventama, což... byla výhoda, že člověk viděl, že je na stejné lodi, s. že v tom není sám. No ale samozřejmě, když člověk má za sebou fakt jenom školu, ani den v zaměstnání... a oni si ho posadíjou na tom výběrovým řízení, tak nám řekněte co umíte. Dneska je hrozně moderní prostě,

vykládejte o sobě co umíte. Chvalte se, přehánějte. Což já neumím a taky když člověk nemá co říct, tak velice těžký.... Takže jediný co může říct, takový ty otrěpaný fráze, že se rychle učí, a že se to všechno naučí...

V: Ale to, že jseš absolvent si myslíš tě tam nějak neznevýhodnilo?

KP: Jsou totiž dva druhy firem. Jedny v tom absolventovi vidí nevýhodu, to znamená, že je to člověk, kterej se bude muset ještě spoustu věcí naučit. Druhé firmy v tom vidí výhodu, že získají levnou pracovní sílu, třeba absolvent se očekává, že. Absolvent si prostě nemůže říct o tolik peněz. Jenomže.... To je špatný, protože jako, kde jsem se s tímto setkal tak oni řekli, to nevadí, mi vás přijmeme jako absolventa, ale musíte počítat s tím, že nástupní plat bude třeba 11 000, 12 000 hrubýho. Pro inženýra. Když v průměrné plat v této zemi je 18 000 korun. Tak to prostě nejde. Takhle teda ne. A oni, ale ne to se samozřejmě zvedne, po zkušební době po 3 měsících se vám to zvedne třeba na 15 000 a když budete šikovnej, tak se vám to může zvednout třeba až na 25 000. já říkám no jo, ale ... Já totiž nejsu povaha, že bych dokázal někde půl roku pracovat za mizerný peníze s vidinou, že to bude ve finále suprová práce. ono se to taky velice těžko dělá, když člověk sám nemá žádný peníze a v tom momentě jak je vrženej do toho života, tak ty peníze potřebuje, takže. Já bych třeba nešel dělat nikde za 8 000 jenom s tím, že pak se mi to třeba zvedne na 30 000, když budu šikovnej. Protože kde mám tu jistotu, že budu šikovnej, že se jim budu líbit. Třeba budu šikovnej, ale nebudu se jim líbit. Prostě... Tenhle přístup se mi nelíbil. My vás bereme jako absolventa, ale za malý peníze. Mě se spíš líbil přístup, což se taky někde dá, ale je to poměrně výjimka, že prostě řeknou, no divejte jste absolvent, vy v podstatě nemáte žádnou praxi, takže nám nemůžete dokázat, že něco umíte, ale vy se nám prostě líbíte. A to je podle mě taky správné personální manager, kterej se na toho člověka podívá a nehledí jen tak do toho životopisu kolik tam má kolonek, kde všude pracoval, na jaké pozici. Ale prostě se na toho člověka podívá a tak nějak z toho jak mu odpovídá, s jakou sebedůvěrou, klidem, nebo s jakou bystrostí, jakým tónem, nebo tak celkově. Prostě intuitivně, pak řekne s tímhle to zkusíme. Oni ostatně zas tak moc neriskují. Protože nejvíc riskuje v podstatě ty dva měsíční platy. Který jako nástupní nejsou moc vysoký. To je dejme tomu nějakých 40 000 korun aji s odvodama, což pro firmu není zas tak moc. Protože když náhodou se ten personální manager trefí a bude to ten pravý člověk, tak těch 40 000 se jim vrátí za měsíc. Protože ten člověk odvede dobrou práci skutečně v takové hodnotě.

V: Takže každopádně je to určitý znevýhodnění.

KP: Samozřejmě. Určitě je to nevýhoda. Líp se shání práce třeba když už měl dvě zaměstnání, tak už může říct, no tamhle jsem dělal, sice to není úplně ono, ale jsou tam jisté podobnosti. Už má určité zkušenosti.

V: Při těch dalších hledáních už to teda bylo lepší?

KP: Určitě, jako že člověk mohl alespoň něco říct. Ano pracoval jsem tam, pracoval jsem tam. Tam jsem dělal tohle, můžu vám ukázat, tady je výsledek, tady mám nějakou referenci prostě. Za první to pomůže v tom, že kolikrát totiž člověk přijde na výběrové řízení a ještě dřív než ho posadí do toho horkýho křesla, tak už má o té firmě obrázek. Třeba z toho prostředí, nebo z těch lidí nebo jak tam jsou. Nebo já nevím, to stačí vidět třeba jenom nerezový tabulky na dveřích a už si člověk udělá úsudek o tom, jaká je ta firma, že si hrajou trošku na luxus. Nebo prostě stačí pozorovat a člověk vidí, když už ve dvou ve třech firmách pracoval, tak přijde na výběrové řízení a v podstatě je mu to všechno jasné. Potom se taky velice dobře říká to, co oni chtějí slyšet. To je nejdůležitější na výběrovém řízení říct to, co oni chtějí slyšet. To znamená rozhodně nevykládat, jak jsou nejlepší, to oni očekávají od každého, že tam přijde a každej jako frajer řekne, že je nejlepší. Ale tak, že prostě... Je potřeba tam říct něco ve smyslu, že udělám pro firmu to co bude potřeba a tak...

V: Tak já ti děkuju za rozhovor.

